

Czwartek, 21 listopada 2013 r.

P7_TA(2013)0513

Wdrażanie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie wdrażania wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (na podstawie sprawozdania rocznego Rady dla Parlamentu Europejskiego na temat wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa) (14605/1/2012 – 2013/2105(INI))

(2016/C 436/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie roczne Rady dla Parlamentu Europejskiego na temat wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, szczególnie jego fragmenty dotyczące wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (14605/1/2012),
- uwzględniając art. 2, 3, 21, 24 i 36 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając tytuł V TUE i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 14 grudnia 2012 r.,
- uwzględniając konkluzje Międzyparlamentarnej Konferencji ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa oraz Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony z dnia 6 września 2013 r.,
- uwzględniając europejską strategię bezpieczeństwa pt. „Bezpieczna Europa w lepszym świecie” przyjętą przez Radę Europejską w dniu 12 grudnia 2003 r. oraz sprawozdanie na temat jej wdrażania pt. „Utrzymanie bezpieczeństwa w zmieniającym się świecie”, poparte przez Radę Europejską w dniach 11–12 grudnia 2008 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 1 grudnia 2011 r. i 23 lipca 2012 r. w sprawie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony oraz konkluzje Rady z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie łączenia i udostępniania zdolności wojskowych,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie strategii bezpieczeństwa morskiego,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 27 maja 2011 r. w sprawie ochrony krytycznej infrastruktury teleinformatycznej oraz wcześniejsze konkluzje Rady dotyczące bezpieczeństwa cybernetycznego,
- uwzględniając kodeks postępowania w sprawie łączenia i udostępniania zdolności wojskowych, przyjęty przez ministrów obrony państw członkowskich UE w dniu 19 listopada 2012 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 lipca 2013 r. zatytułowany „W kierunku bardziej konkurencyjnego i wydajnego sektora obronności i bezpieczeństwa” (COM(2013)0542),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającą dyrektywę 2004/17/WE i 2004/18/WE ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76.

Czwartek, 21 listopada 2013 r.

- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 12 września 2013 r. w sprawie morskiego wymiaru wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony ⁽¹⁾ oraz struktur wojskowych UE: stan obecny i przyszłe perspektywy ⁽²⁾, z dnia 22 listopada 2012 r. w sprawie wdrażania wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony ⁽³⁾, w sprawie klauzul wzajemnej obrony i solidarności UE: wymiaru politycznego i operacyjnego ⁽⁴⁾, na temat roli wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony w przypadku kryzysów i klęsk żywiołowych spowodowanych zmianą klimatu ⁽⁵⁾ oraz w sprawie bezpieczeństwa cybernetycznego i cyberobrony ⁽⁶⁾, z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie wpływu kryzysu gospodarczego na sektor obrony w państwach członkowskich UE ⁽⁷⁾, z dnia 11 maja 2011 r. w sprawie rozwoju wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony po wejściu w życie Traktatu z Lizbony ⁽⁸⁾ oraz z dnia 23 listopada 2010 r. w sprawie współpracy cywilno-wojskowej i rozwoju potencjału cywilno-wojskowego ⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoje zalecenie z dnia 13 czerwca 2013 r. dla wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa/wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej, a także dla Rady i Komisji w sprawie przeglądu organizacji i funkcjonowania ESDZ w roku 2013 ⁽¹⁰⁾ oraz uwzględniając przegląd ESDZ z 2013 r. przedstawiony przez wysoką przedstawiciel w lipcu 2013 r. ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając sprawozdanie wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej w sprawie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony z dnia 15 października 2013 r.,
- uwzględniając sprawozdanie ESDZ w sprawie przeglądu procedur zarządzania kryzysowego WPBiO przyjęte przez Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa (KPiB) w dniu 18 czerwca 2013 r.,
- uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych,
- uwzględniając art. 119 ust. 1 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A7-0360/2013),

Europejskie bezpieczeństwo i obrona w zmieniającym się świecie

1. odnotowuje poważne i nieustanne zmiany w środowisku geopolitycznym, które charakteryzują wielowymiarowe i asymetryczne zagrożenia, międzynarodowy terroryzm, wzrost wschodzących potęg oraz strategiczny zwrot Stanów Zjednoczonych ku rejonowi Pacyfiku, większe ubóstwo, głód i niestabilność w południowym sąsiedztwie UE, rosnące wyzwania w obszarze bezpieczeństwa morskiego, rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i wzrost nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, wyzwania w obszarze bezpieczeństwa energetycznego, poważna systemowa niewydolność finansowa oraz dotkliwy w skutkach i długotrwały kryzys finansowy i gospodarczy mający istotny wpływ na PKB wielu państw członkowskich UE, a tym samym na krajowe budżety na obronę państw po obu stronach Atlantyku;
2. jest zdania, że rozważenie i zwiększenie roli Europy na świecie stanowi jedno z głównych wyzwań XXI w. oraz że nadszedł czas, aby państwa członkowskie Unii pokazały wolę polityczną konieczną do uczynienia z UE istotnego podmiotu na arenie międzynarodowej i gwaranta bezpieczeństwa dysponującego rzeczywistą autonomią strategiczną; uważa, że uwzględnienie ogólnoeuropejskiego podejścia do zaangażowanej i skutecznej polityki bezpieczeństwa i obrony wymaga zmiany sposobu myślenia ze strony państw członkowskich;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0380.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0381.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0455.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0456.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0458.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0457.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 168 E z 14.6.2013, s. 9.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 377 E z 7.12.2012, s. 51.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 7.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0278.

⁽¹¹⁾ http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_en.pdf

Czwartek, 21 listopada 2013 r.

3. z zadowoleniem przyjmuje zatem decyzję Rady Europejskiej o przeprowadzeniu podczas szczytu w grudniu 2013 r. debaty poświęconej kwestiom bezpieczeństwa i obrony; uważa, że jest to odpowiedni czas na taką debatę, która jest okazją do podkreślenia na najwyższym szczeblu politycznym, że kwestie bezpieczeństwa i obrony wciąż mają znaczenie, a także że wymiar europejski jest obecnie istotniejszy niż kiedykolwiek, oraz do przekazania takiego przesłania społeczeństwu europejskiemu; jest przekonany, że UE musi być w stanie zapewnić bezpieczeństwo swoim obywatelom, propagować i chronić podstawowe wartości, przejąć część odpowiedzialności za pokój na świecie oraz podejmować skuteczne działania w celu zapobiegania kryzysom regionalnym w szeroko pojmowanym sąsiedztwie i zarządzania tymi kryzysami, przyczyniania się do ich rozwiązywania oraz zapewnienia sobie ochrony przed negatywnymi skutkami tych kryzysów;

4. z zadowoleniem przyjmuje również sprawozdanie wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej Komisji w sprawie WPBiO, w którym wskazano szereg przeszkód, z którymi ta polityka musi się zmierzyć; wyraża jednak ubolewanie, że w sprawozdaniu nie przedstawiono większej liczby konkretnych działań mających na celu wyeliminowanie niedociągnięć WPBiO;

5. oczekuje podjęcia podczas grudniowego szczytu konkretnych decyzji i przedstawia w niniejszym sprawozdaniu własne zalecenia, wykorzystując odpowiednie stanowiska przyjęte niedawno przez Parlament oraz zwracając szczególną uwagę na toczącą się debatę w sprawie trzech głównych (grup) zagadnień określonych podczas posiedzenia Rady Europejskiej w grudniu 2012 r.;

Wykorzystanie potencjału traktatów

6. zwraca uwagę, że w Traktacie z Lizbony wprowadzono szereg nowych instrumentów w dziedzinie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO), które nie zostały jeszcze wprowadzone w życie;

7. podkreśla zatem możliwość ustanowienia stałej współpracy strukturalnej między państwami członkowskimi (art. 46 ust. 6 TUE), powierzenia instrumentów oraz jednostek planowania i prowadzenia operacji wojskowych w ramach WPBiO w szczególności takiej grupie państw członkowskich (art. 42 ust. 5 i art. 44 ust. 1 TUE) oraz ustanowienia funduszu początkowego na działania przygotowawcze do misji, które nie obciążają budżetu Unii (art. 41 ust. 3 TUE) i nie zostały włączone do mechanizmu ATHENA; wzywa zatem przewodniczącego Rady Europejskiej i wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do ustanowienia funduszu początkowego; w tym kontekście podkreśla znaczenie uwzględniania kwestii WPBiO w tych obszarach polityki UE, które mają wielostronny wpływ na bezpieczeństwo i obronę lub mają udział w WPBiO, takich jak polityka w zakresie rozwoju i praw człowieka, polityka w zakresie badań przemysłowych i innowacji, polityka w zakresie rynku wewnętrznego, handlu międzynarodowego, polityka przestrzeni kosmicznej i inne, w celu wspierania państw członkowskich zaangażowanych w dalsze umacnianie WPBiO;

8. podkreśla znaczenie tych wspólnie uzgodnionych postanowień dla rozwoju WPBiO oraz wzywa Radę Europejską do przeprowadzenia poważnej debaty na temat ich spójnego wdrażania; wzywa przewodniczącego Rady Europejskiej, przewodniczącą Komisji i wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do aktywnego udziału w tym procesie;

Pierwsza grupa zagadnień: zwiększanie skuteczności, widoczności i wpływu WPBiO

9. podkreśla, że zgodnie z traktatami celem UE jest wspieranie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej narodów (art. 3 TUE) oraz że działania Unii na arenie międzynarodowej zmierzają do umacniania i wspierania demokracji, państwa prawa i praw człowieka oraz do zapobiegania konfliktom i umacniania bezpieczeństwa międzynarodowego zgodnie z celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych, jak również z zasadami aktu końcowego z Helsinek oraz celami karty paryskiej, w tym z celami i zasadami dotyczącymi granic zewnętrznych (art. 21 TUE); wyraża przekonanie, że WPBiO służy osiągnięciu tych celów, i podkreśla potrzebę jej uaktualnienia;

10. podkreśla, że głównym atutem Unii Europejskiej jest dostępność różnorodnych polityk i instrumentów powiązanych ze sobą w ramach „całościowego podejścia” oraz że dzięki skuteczniejszemu uwzględnieniu WPBiO w tym podejściu możliwe jest osiągnięcie lepszych rezultatów na wszystkich poziomach; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje przegląd organizacji i funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ), opublikowany w lipcu 2013 r. przez wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel, w którym uznano problemy związane z koordynacją, a także problemy dotyczące szybkości i skuteczności podejmowania decyzji w ramach WPBiO; oczekuje, że podczas grudniowego szczytu zapadną konkretne decyzje oraz że Komisja i wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel dokładnie przeanalizują dalszą integrację WPBiO w najbliższym wspólnym komunikacie w sprawie realizacji całościowego podejścia;

Czwartek, 21 listopada 2013 r.

11. ponownie wyraża przekonanie, że chociaż nadal obowiązują elementy europejskiej strategii bezpieczeństwa z 2003 r., uzupełnionej w 2008 r., UE musi zrewidować i uzupełnić tę strategię, uwzględniając aktualne wydarzenia oraz nowy układ wyzwań i zagrożeń w dziedzinie bezpieczeństwa, ponownie określając swoje strategiczne interesy, cele i priorytety, przywiązując przy tym większą wagę do ochrony swoich obywateli, obrony krytycznej infrastruktury oraz sąsiedztwa Unii, a także dostosowując różne szczegółowe strategie regionalne i tematyczne; uważa, że doprowadzi to do powstania bardziej przejrzystych strategicznych ram działań zewnętrznych UE oraz do większej spójności, a jednocześnie umożliwi lepsze informowanie obywateli o wyzwaniach i zagrożeniach, jakie niesie za sobą przyszłość; zwraca się zatem do Rady Europejskiej o rozpoczęcie debaty w sprawie odpowiednich ram strategicznych dla Unii, upoważnienie wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel do przedstawienia wniosków w tej sprawie przed końcem 2014 r. oraz o zapewnienie zrównoważonych działań następczych podlegających regularnej aktualizacji, tak jak zostało to pierwotnie ustalone w kontekście europejskiej strategii bezpieczeństwa;

12. apeluje, by przegląd ram strategicznych UE stał się podstawą opracowania białej księgi dotyczącej unijnej polityki bezpieczeństwa i obrony, oraz proponuje, aby Rada Europejska zainicjowała ten proces; wzywa ponadto państwa członkowskie UE, aby uwzględniły wymiar europejski w krajowych strategiach bezpieczeństwa, białych księgach oraz przy podejmowaniu decyzji w dziedzinie obrony; wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do opracowania wspólnego szablonu pomocnego przy opracowywaniu poszczególnych przeglądów krajowych;

13. podkreśla potrzebę zadbania o to, by UE – poprzez operacje zarządzania kryzysowego – była w stanie przyczynić się do zapobiegania konfliktom oraz stabilizowania i rozwiązywania ich;

14. jest zdania, że wprowadzenie na mocy traktatów (art. 42 ust. 7 TUE i art. 222 TFUE) klauzul wzajemnej obrony i solidarności zwiększa wśród obywateli europejskich poczucie, że dzielą wspólny los; przypomina państwom członkowskim, że tylko w duchu zaangażowania, wzajemnego zrozumienia i prawdziwej solidarności Unia będzie w stanie odgrywać swoją globalną rolę, zwiększając tym samym poziom bezpieczeństwa Europy i jej obywateli; pochwała zatem Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) za wspólny wniosek w sprawie ustaleń dotyczących wdrożenia przez Unię klauzuli solidarności oraz wzywa szefów państw lub rządów do potwierdzenia swojego zobowiązania do wzajemnej solidarności oraz do zapewnienia jasnej operacyjnej wykładni obydwu klauzul;

15. z niepokojem zauważa, że liczba i terminowość podejmowania misji i operacji w ramach WPBiO, jak również rozwój cywilnych, a w szczególności wojskowych środków i zdolności na potrzeby WPBiO, są nieadekwatne do potrzeb, biorąc pod uwagę coraz większe zagrożenie bezpieczeństwa i stabilności w sąsiedztwie UE; wyraża w szczególności ubolewanie w związku z ograniczonym ogólnym zakresem misji w ramach WPBiO dotyczących kryzysów w Libii i na Mali; ubolewa z powodu braku elastyczności procedur podejmowania decyzji w UE, który prowadzi do opóźnienia skutecznych reakcji w sytuacjach kryzysowych, co pokazują dwa wspomniane przykłady; wzywa do obserwowania sytuacji i utrzymania zaangażowania operacyjnego w Europie Wschodniej i na Kaukazie Południowym, które przynosi pozytywne rezultaty; apeluje o wykazanie większych ambicji i podejmowanie znacznych wysiłków w celu poprawy planowania przyszłych misji i operacji w ramach WPBiO poprzez wyciąganie wniosków z dotychczasowych doświadczeń, a także wzywa do opracowania odpowiednich strategii wyjścia; wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do pokierowania tym procesem i z tego względu uznaje jej sprawozdanie opublikowane dnia 15 października 2013 r. za istotny krok na drodze do zwiększenia skuteczności i aktywności WPBiO;

16. podkreśla potrzebę zwiększania widoczności europejskiego zarządzania kryzysowego oraz skoncentrowania wszelkich wysiłków w ramach WPBiO, z wykorzystaniem – w razie potrzeby – postanowień art. 44 TUE dotyczących podejmowanej przez Radę decyzji, w której powierza się przeprowadzenie danej misji grupie państw członkowskich, które wyrażają taką wolę i dysponują zdolnościami wymaganymi dla tej misji;

17. wyraża zaniepokojenie – w oparciu o doświadczenia z niedawnej przeszłości – w związku z brakiem pełnego wykorzystania potencjału całościowego podejścia do zarządzania kryzysowego; uważa, że – jak pokazuje pozytywny przykład działań w Rogu Afryki – misje i operacje nabierają większego znaczenia, jeśli stanowią element strategii regionalnej; zwraca uwagę na dokument pt. „Propozycje procedur zarządzania kryzysowego dla operacji zarządzania kryzysowego w ramach WPBiO”, zatwierdzony przez państwa członkowskie w dniu 18 czerwca 2013 r.;

18. wzywa do zajęcia się funkcjonalnymi problemami cywilnych misji w ramach WPBiO, szczególnie w zakresie szybkości wdrażania i obsadzania stanowisk, poprzez dokonanie przeglądu ich ram prawnych i finansowych, które często komplikują proces decyzyjny i prowadzą do opóźnień; wzywa do zwiększenia liczby wykwalifikowanych i niezależnych politycznie osób odpowiedzialnych za strategiczne planowanie misji, ponieważ jest ich zbyt mało w porównaniu z liczbą misji; ponadto wzywa państwa członkowskie do utworzenia rezerwowego korpusu cywilnego, który w razie potrzeby mógłby być szybko angażowany w misje; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje ustanowiony niedawno stały magazyn WPBiO;

Czwartek, 21 listopada 2013 r.

19. przypomina swoją rezolucję z 2001 r., w której wzywał do utworzenia europejskiego cywilnego korpusu pokojowego; pochwała ostatnie wysiłki dotyczące utworzenia ochotniczego korpusu pomocy humanitarnej w ramach Komisji oraz zespołu ekspertów od mediacji, dialogu i pojednania w ramach Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych; pochwała również nawiązywanie i prowadzenie partnerstw na rzecz budowania pokoju między Europejską Służbą Działań Zewnętrznych a odpowiednimi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego;

20. podkreśla ważną rolę mediacji i dialogu w pokojowym zapobieganiu konfliktom i rozwiązywaniu ich; pochwała postępy ESDZ w umacnianiu swoich zdolności mediacyjnych i potwierdza swoje poparcie dla dalszego umacniania europejskich zdolności w tym obszarze; uważa, że udane zaangażowanie Parlamentu w procesy mediacji pokazały, że parlamentarzyści mogą odgrywać ważną rolę we wspieraniu procesów mediacji i dialogu; zamierza podejmować dalsze wysiłki w tym zakresie;

21. proponuje włączenie doradców zajmujących się tematyką praw człowieka i problematyką płci do wszystkich misji WPBiO oraz zachęca do wymiany najlepszych praktyk między misjami WPBiO, aby w pełni uwzględnić kwestie praw człowieka oraz aby w pełni chronić kobiety i uwzględniać ich sytuację podczas rozwiązywania konfliktów i po ich zakończeniu; wzywa Radę i ESDZ do podjęcia dalszych działań w kierunku uwzględnienia aspektów płci w planowaniu misji w ramach WPBiO;

22. podkreśla, że skuteczne operacje wojskowe wymagają przejrzystych struktur dowodzenia i kontroli; ponownie opowiada się zatem za ustanowieniem stałego wojskowego sztabu operacyjnego; wyraża ubolewanie w związku z brakiem postępu w tej sprawie i zdecydowanym sprzeciwem niektórych państw członkowskich; podkreśla ponadto, że skuteczna WPBiO wymaga odpowiedniego systemu wczesnego ostrzegania i wsparcia ze strony wywiadu; jest zatem zdania, że w ramach sztabu operacyjnego należy uwzględnić komórki odpowiedzialne za gromadzenie informacji wywiadowczych oraz za wczesne ostrzeganie/orientację sytuacyjną;

23. ponownie wyraża poparcie dla tymczasowego rozwiązania i zwraca uwagę na swój wniosek w sprawie poprawy statusu centrum operacyjnego działającego obecnie na potrzeby misji w Rogu Afryki oraz zapewniającego pomoc w planowaniu działań wojskowych i koordynacji między podmiotami w terenie; zwraca się do wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel o stworzenie takiej możliwości – przy uwzględnieniu ograniczeń w postaci obecnego rozmiaru i infrastruktury centrum – w celu zapewnienia optymalnego wykorzystania istniejących zasobów oraz o zbadanie możliwości rozszerzenia jego zasięgu geograficznego na inne ważne regiony; uważa, że taki organ powinien posiadać zdolność prawną i wypełniać zadanie koordynowania zamówień publicznych między Brukselą a kwaterami głównymi poszczególnych misji, z wykorzystaniem korzyści skali w celu zmaksymalizowania oszczędności;

24. zauważa, że grupy bojowe UE nie zostały jeszcze nigdy rozmieszczone, i uważa, że z biegiem czasu trudno będzie uzasadnić sens ich istnienia; podkreśla, że stanowią one ważne narzędzie formowania sił w odpowiednim czasie, szkoleń i szybkiego reagowania; z zadowoleniem przyjmuje decyzję w sprawie omówienia tej kwestii podczas grudniowego szczytu; jest przekonany, że UE powinna dysponować stałymi siłami zbrojnymi o wysokiej gotowości do działań, złożonymi z sił powietrznych, morskich, cyberobrony i sił specjalnych oraz wykazującymi wysoki poziom ambicji; podkreśla, że grupy bojowe UE powinny być zdolne do rozmieszczenia w przypadku każdego rodzaju kryzysu, w tym kłęski humanitarnej spowodowanej zmianą klimatu; opowiada się za bardziej elastycznym i ukierunkowanym podejściem na rzecz zwiększania możliwości reagowania i dostosowania się do różnych sytuacji kryzysowych oraz na rzecz osiągnięcia poprawy w zakresie modułowości tych struktur, co pozwoli na uzupełnienie brakujących zdolności podczas wstępnych faz realizacji operacji w ramach WPBiO, a jednocześnie nie będzie umniejszać zdolności operacyjnych grupy bojowej jako całości;

25. podkreśla, że należy poczynić większe wysiłki na rzecz integracji na szczeblu UE takich inicjatyw jak Eurokorpus lub europejska grupa lotnicza;

26. potwierdza, że obecny system finansowy oparty na zasadzie, zgodnie z którą poszczególne państwa samodzielnie finansują swój udział w operacjach (ang. „costs lie where they fall”), stanowi poważny problem dla WPBiO, ponieważ prowadzi do opóźnień lub całkowitych zastojów w procesie decyzyjnym dotyczącym w szczególności szybkiego rozmieszczenia grup bojowych; zaleca państwom członkowskim, aby uzgodniły unijny mechanizm finansowania oparty na podziale obciążeń w przypadku wykorzystania grup bojowych pod auspicjami UE w celu zapewnienia im realnego funkcjonowania w przyszłości; zwraca się również z wnioskiem, aby – w trosce o spójność i skuteczność – ESDZ mogła sprawować kontrolę nad instrumentami finansowymi powiązanych z działaniami zarządzania kryzysowego, które planuje i prowadzi; oczekuje od wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel oraz zainteresowanych państw członkowskich przedstawienia konkretnych wniosków w tej sprawie;

Czwartek, 21 listopada 2013 r.

27. wyraża ponadto zaniepokojenie w związku z możliwym oddziaływaniem kryzysu gospodarczego i kryzysu zadłużenia na gotowość państw członkowskich UE do wnoszenia wkładu w misje i operacje w ramach WPBiO, zwłaszcza te mające wpływ na kwestie wojskowe i obronne; wzywa zatem do rozszerzenia zakresu mechanizmu ATHENA oraz wykorzystania funduszu początkowego (art. 41 ust. 3 TUE) w celu zapewnienia szybkiego finansowania pilnych zadań; podkreśla jednak, że nawet jeżeli WPBiO wymaga dodatkowych środków, należy je zapewnić z uwzględnieniem ograniczeń budżetowych;

28. zachęca państwa członkowskie do zbadania możliwości związanych ze stałą współpracą strukturalną oraz do rozpoczęcia wdrażania tego postanowienia traktatu w celu rozwiązania problemu powszechnego „zmęczenia materiału” w przypadku WPBiO oraz pogłębienia współpracy i integracji wojskowej; wzywa Radę Europejską do zapewnienia jasnych wytycznych w sprawie wdrażania tego postanowienia i zachęca państwa członkowskie, które nie są tym zainteresowane, do konstruktywnego współdziałania; podkreśla, że należy zapewnić możliwość przystąpienia do tej współpracy na późniejszym etapie, aby zapewnić elastyczność i uniknąć Europy dwóch prędkości;

29. wskazuje, że w żywotnym interesie UE leży zagwarantowanie bezpiecznych i otwartych warunków na morzu, które umożliwią swobodny handel oraz pokojowe, legalne i zrównoważone korzystanie z bogactw oceanów; podkreśla potrzebę rozwoju zagranicznej polityki morskiej na szczeblu UE, której celem byłyby ochrona i zachowanie krytycznej infrastruktury, otwartych dróg morskich i zasobów naturalnych i która kładłaby nacisk na pokojowe rozwiązywanie konfliktów w kontekście prawa międzynarodowego oraz zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza; oczekuje przyjęcia europejskiej strategii bezpieczeństwa morskiego zgodnie z konkluzjami Rady z kwietnia 2010 r. oraz wzywa do opracowania szczegółowego planu jej wdrażania; zwraca uwagę, że integracja nadzoru morskiego w odniesieniu do poszczególnych sektorów i granic stanowi obecnie międzysektorowe narzędzie zintegrowanej polityki morskiej UE; podkreśla znaczenie szybkiej realizacji projektu dotyczącego wspólnego mechanizmu wymiany informacji oraz tworzenia powiązań między zintegrowaną polityką morską a WPBiO w celu poprawy wzajemnej wymiany informacji;

30. zaznacza, że należy zapobiegać militaryzacji takich regionów jak Arktyka i podkreśla potrzebę wykorzystywania pokojowych środków rozwiązywania konfliktów, w tym instrumentów handlowych;

31. zwraca się do Rady Europejskiej o ponowne potwierdzenie znaczenia przestrzeni kosmicznej, która stanowi podstawę strategicznej autonomii UE i jej państw członkowskich, oraz możliwości uzyskania niezależnego dostępu do przestrzeni kosmicznej poprzez rozwój pojazdów wynoszących i satelitów; przypomina o znaczeniu gromadzenia dokładnych informacji wywiadowczych na potrzeby zarówno cywilnych, jak i wojskowych misji i operacji w ramach WPBiO; podkreśla w szczególności rolę zasobów kosmicznych w dziedzinie zapobiegania konfliktom i zarządzania kryzysowego zarówno przed kryzysem, w trakcie kryzysu, jak i po jego zakończeniu; zachęca Komisję do opracowania specjalnej polityki wsparcia rozwoju zasobów kosmicznych o licznych zastosowaniach;

32. przypomina o rosnącym znaczeniu stawiania czoła zagrożeniom dla bezpieczeństwa cybernetycznego; zachęca Radę Europejską do opracowania wytycznych dotyczących wdrażania europejskiej strategii bezpieczeństwa cybernetycznego oraz do przedsięwzięcia konkretnych środków służących ochronie infrastruktury IT oraz inwestowania w zacieśnianie ogólnounijnej współpracy w zakresie procedur zarządzania kryzysowego oraz ćwiczeń, kształcenia i szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa cybernetycznego; wzywa Komisję oraz wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do zagwarantowania, że polityka bezpieczeństwa cybernetycznego jest prowadzona na szczeblu międzysektorowym, a także do zapewnienia odpowiednich powiązań między wewnętrzną i zewnętrzną polityką bezpieczeństwa UE; wzywa wszystkie państwa członkowskie do opracowania lub sfinalizowania odpowiednich krajowych strategii bezpieczeństwa cybernetycznego oraz dążenia do większego stopnia synchronizacji na szczeblu Unii;

33. zwraca się do Rady Europejskiej o potwierdzenie znaczenia dostaw energii do Europy oraz zdywersyfikowanego i zrównoważonego dostępu do źródeł energii; zauważa, że niektóre państwa członkowskie nie mają możliwości dywersyfikacji swoich dostaw energii, przez co osłabia się ich pozycja; popiera w tym względzie dążenie państw członkowskich do współpracy w sytuacjach kryzysowych; podkreśla, że kwestie związane z ochroną infrastruktury krytycznej w Europie powinny prowadzić do uruchomienia klauzuli wzajemnej obrony i/lub klauzuli solidarności; zwraca również uwagę, że do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego przyczynia się już operacja ATALANTA mająca na celu walkę z piratami, którzy od 2008 r. uprowadzili kilka zbiornikowców do przewozu ropy; uważa zatem, że aspekty te należy uwzględnić w niezbędnym podejściu strategicznym; podkreśla w związku z tym, że dostawy energii mają kluczowe znaczenie dla powodzenia misji i operacji w ramach WPBiO;

Czwartek, 21 listopada 2013 r.

34. kładzie nacisk na znaczenie efektywności energetycznej w dziedzinie obrony, a zwłaszcza podkreśla konieczność oceny skutków zużycia energii dla budżetów na obronę i dla skuteczności wojskowej, a także konieczność opracowania szczegółowej strategii efektywności energetycznej dla sił zbrojnych;

35. podkreśla znaczenie dalszego rozwoju partnerstw przez UE oraz pogłębiania dialogu na temat bezpieczeństwa, jaki Unia prowadzi z ONZ, organizacjami regionalnymi i zainteresowanymi stronami; w tym z państwami Partnerstwa Wschodniego i południowego sąsiedztwa;

36. zwraca uwagę, że UE powinna nadal angażować się w działania ONZ, Unii Afrykańskiej, OBWE i Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) w celu wymiany analiz i współpracy na rzecz rozwiązywania problemów związanych z polityką ekologiczną oraz ze zmianą klimatu, w tym z ich wpływem na bezpieczeństwo; podkreśla potrzebę podjęcia działań zapobiegawczych i wzywa UE do rozwoju i poprawy zdolności wczesnego ostrzegania;

37. wzywa do zacieśnienia współpracy między strukturami UE i NATO w ramach podejścia na rzecz wzajemnego uzupełniania się i lepszej koordynacji, tak aby pomóc w unikaniu powielania działań między dwoma partnerami i skutecznie stawić czoła nowym zagrożeniom; jest przekonany, że skuteczniejsza WPBiO nie będzie miała negatywnego wpływu na bezpieczeństwo zbiorowe i powiązania transatlantyckie, a w rzeczywistości przyczyni się do ich umocnienia; stwierdza, że rozwój zdolności obronnych w kontekście UE przyniesie również korzyści NATO; zwraca uwagę na konstruktywną współpracę w zakresie unijnej inicjatywy łączenia i wymiany oraz inicjatywy NATO dotyczącej inteligentnej obrony; pochwała wyrażany przez Cypr zamiar przystąpienia do programu NATO „Partnerstwo dla Pokoju”, który może stanowić przełom, i wzywa Turcję do przyjęcia równie konstruktywnej postawy; wzywa do ustanowienia kompleksowych ram współpracy UE-NATO oraz do pogłębienia dialogu politycznego, przy pełnym poszanowaniu procesu decyzyjnego każdej ze stron;

38. jest zdania, że UE musi być w stanie prowadzić autonomiczne działania – zwłaszcza we własnym sąsiedztwie – które jednak muszą być zawsze zgodne z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych i zapewniać całkowite przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego;

Druga grupa zagadnień: wzmocnianie rozwoju zdolności obronnych

39. ponownie wyraża zaniepokojenie kolejnymi cięciami w krajowych budżetach na obronę, które uniemożliwią utrzymanie krytycznych zdolności wojskowych i doprowadzą do nieodwracalnej utraty wiedzy fachowej i technologii; zauważa, że braki w zdolnościach państw członkowskich uwidoczniły się podczas operacji w Libii i na Mali oraz że kryzys gospodarczy spotęgował istniejące problemy strukturalne; ponownie wyraża jednak pogląd, że problem ten jest nie tyle problemem natury budżetowej, co politycznej;

40. zwraca uwagę na propozycje przedstawione przez wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel w sprawozdaniu w sprawie WPBiO z października 2013 r., a w szczególności propozycje dotyczące wprowadzenia zachęt do współpracy w obszarze zdolności obronnych, w tym zachęt o charakterze podatkowym; podkreśla, że państwa członkowskie mają szansę czerpać pełnię korzyści ze ściślejszej współpracy w celu osiągnięcia efektywności wojskowej oraz podejmowania lepszych i rozsądniejszych decyzji o optymalizacji i sposobie wykorzystania skromnych zasobów poprzez tworzenie synergii i skoordynowane ograniczenie zbędnej powielania, zbytecznych i przestarzałych zdolności;

41. z zadowoleniem przyjmuje trwający przegląd planu rozwoju zdolności jako podstawę dla długofalowej koncepcji wspólnej transformacji na rzecz budowania zdolności; uważa, że ta koncepcja transformacji powinna być przedmiotem regularnych dyskusji, a proces jej wdrażania należy zoptymalizować i, w razie potrzeby, dokonać jego przeglądu;

42. zwraca uwagę na misję Europejskiej Agencji Obrony (EAO) określoną w art. 42 ust. 3 i art. 45 TUE, w których powierza się agencji ważne zadania polegające na wdrażaniu stałej współpracy strukturalnej, formułowaniu europejskiej polityki w zakresie zdolności i uzbrojenia, rozwoju zdolności wojskowych państw członkowskich oraz umacnianiu bazy przemysłowej i technologicznej sektora obrony, lecz bez finansowych implikacji dla budżetu UE;

Czwartek, 21 listopada 2013 r.

43. uważa, że – chociaż nie jest to panaceum na wszystkie problemy – łączenie i udostępnianie zdolności wojskowych stanowi istotną reakcję na braki w europejskich zdolnościach; z zadowoleniem przyjmuje rolę EAO w ułatwianiu tego zadania oraz dotychczas osiągnięty postęp; jest zdania, że łączenia i udostępniania zdolności wojskowych nie należy postrzegać wyłącznie w kategoriach wspólnego pozyskiwania zdolności, lecz również w kategoriach integracji, oraz że proces ten powinien obejmować wspólne utrzymywanie i wykorzystywanie zdolności;

44. apeluje o wzmocnienie roli Europejskiej Agencji Obrony (EAO) w obszarze koordynacji zdolności, w celu powstrzymania powielania i istnienia równoległych programów w państwach członkowskich, powodujących nadmierne obciążenia dla podatników;

45. zachęca państwa członkowskie UE do usprawnienia procesu wymiany informacji dotyczących planowania obronnego oraz do uwzględnienia rozwiązań w zakresie łączenia i udostępniania zdolności wojskowych – zgodnie z kodeksem postępowania w sprawie łączenia i udostępniania zdolności wojskowych – w krajowych cyklach planowania obronnego i procesach decyzyjnych;

46. podkreśla, że wzajemne zaufanie, przejrzystość i wiarygodność stanowią kluczowe czynniki mające wpływ na skuteczność wszelkich wspólnych wysiłków podejmowanych w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony; jest przekonany, że rozwój zdolności obronnych musi być elementem strategicznego podejścia zapewniającego odpowiednią kombinację zdolności i celów, jakim powinny one służyć;

47. w związku z powyższym oczekuje, że podczas nadchodzącego szczytu poświęconego kwestiom obrony uwzględnione zostaną następujące działania:

- a) zapewnienie politycznych i strategicznych wytycznych, które potwierdzą zobowiązanie państw członkowskich do rozwoju zdolności oraz poziom ambicji, przedstawione w oświadczeniu w sprawie wzmocnienia zdolności z 2008 r.;
- b) ustanowienie podstawy dla prawdziwie wspólnego procesu planowania, począwszy od planowania strategicznego, przez zamówienia publiczne aż po rozwój technologiczny, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii dotyczących uzgodnień i zachęt finansowych;
- c) przyspieszenie realizacji istniejących projektów, zwłaszcza tych dotyczących strategicznych elementów umożliwiających osiągnięcie celów, oraz zapewnienie wsparcia politycznego dla przewodnich projektów EAO, tj. dotyczących tankowania w powietrzu, łączności satelitarnej, systemów zdalnie sterowanych statków powietrznych, cyberobrony i jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej;
- d) powierzenie wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel i EAO, we współpracy z Komisją, zadania przedstawienia do końca 2014 r. nowych praktycznych wniosków w sprawie rozwoju zdolności obronnych;
- e) ustanowienie procesu monitorowania mającego na celu regularną ocenę osiąganego postępu;
- f) przypomnienie wartości ściślejszej współpracy z NATO i partnerami strategicznymi w dziedzinie rozwoju zdolności;
- g) rozpatrzenie kwestii rozpoczęcia prac rozwojowych nad wojskowym celem podstawowym na rok 2025, uzupełnionym ewentualnie podstawowym celem w zakresie przemysłu;

Trzecia grupa zagadnień: wzmocnianie europejskiego przemysłu obronnego

48. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji pt. „W kierunku bardziej konkurencyjnego i wydajnego sektora obronności i bezpieczeństwa”, który zawiera nowe pomysły i wnioski; w pełni popiera wysiłki Komisji mające na celu umocnienie rynku wewnętrznego obrony i bezpieczeństwa, a także opracowanie polityki przemysłowej w dziedzinie obrony, z uwzględnieniem odpowiedniego wsparcia dla MŚP, które odgrywają kluczową rolę w obszarach innowacji, badań i rozwoju, tworzenia miejsc pracy i wzrostu gospodarczego, zgodnie ze strategią „Europa 2020”;

49. podkreśla, że umacnianie bazy technologicznej i przemysłowej sektora obronnego stanowi cel Unii ustanowiony w art. 42 ust. 3 i 45 TUE; zaznacza, że solidna europejska baza technologiczno-przemysłowa sektora obronnego (EDTIB), która może stanowić podporę WPBiO, aby dalej umacniać zdolności wojskowe Europy przy jednoczesnym zachowaniu strategicznej autonomii przez UE, ma zasadnicze znaczenie dla skutecznej obrony europejskiej; wskazuje na związek między badaniami, przemysłem a rozwojem zdolności, które są niezbędnymi elementami wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i konkurencyjności, a także silniejszej WPBiO;

Czwartek, 21 listopada 2013 r.

50. ponownie podkreśla potrzebę silnego i mniej rozdrobnionego europejskiego przemysłu obronnego, który umożliwi podtrzymanie WPBiO i zwiększenie strategicznej autonomii UE; podkreśla znaczenie systemów certyfikacji i normalizacji w poprawie interoperacyjności sił zbrojnych; wzywa Radę Europejską do upoważnienia EAO do przygotowania planu działania dotyczącego opracowania norm w dziedzinie przemysłu obronnego, a także wzywa państwa członkowskie do optymalizacji europejskich procedur certyfikacji z wykorzystaniem wzajemnego uznawania certyfikatów, oraz do harmonizacji swoich procedur certyfikacji;

51. podkreśla, że przewidywanie zmian i restrukturyzacji oraz zarządzanie nimi stanowią integralny element każdej polityki przemysłowej; uważa zatem, że dalszej integracji rynku w sektorze obrony musi towarzyszyć aktywny dialog społeczny oraz ograniczanie jej negatywnych skutków dla gospodarek regionalnych i lokalnych, przy pełnym wykorzystaniu instrumentów finansowych UE, takich jak Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji;

52. wzywa Radę Europejską do podjęcia działań w tych obszarach poprzez rozsądne finansowanie badań i rozwoju, w tym na szczeblu Unii; wspiera rozwój skutecznej i opłacalnej współpracy obejmującej działalność badawczą w zakresie bezpieczeństwa cywilnego i obrony; podkreśla jednak, że nadal istnieje potrzeba zapewnienia skutecznego systemu kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania;

53. podkreśla potrzebę zapewnienia nowych źródeł finansowania na badania i innowacje w obszarze obrony, np. poprzez program „Horyzont 2020”;

Uwagi końcowe

54. w pełni popiera zorganizowanie debaty dotyczącej tych trzech grup zagadnień podczas grudniowego szczytu poświęconego kwestiom obrony; podkreśla ich równorzędne znaczenie oraz wewnętrzną logikę powiązań między tymi zagadnieniami, które służą osiągnięciu tych samych celów strategicznych;

55. wzywa Radę Europejską, jak również decydentów na wszystkich szczeblach w państwach członkowskich Unii, by wykazali większe ambicje i odwagę, rozpoczynając debatę publiczną, co ma jeszcze większe znaczenie w obecnej trudnej sytuacji gospodarczej; podkreśla potrzebę zwiększenia inwestycji i umocnienia współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, a także wyjaśnienia związku przyczynowo-skutkowego między bezpieczeństwem i obroną z jednej strony, a wolnością, demokracją, państwem prawa i dobrobytem z drugiej strony;

56. podkreśla nierozzerwalny związek między bezpieczeństwem wewnętrznym i zewnętrznym oraz uważa, że w celu utrzymania europejskiego modelu politycznego, gospodarczego i społecznego niezbędne są warunki zapewniające pokój, bezpieczeństwo i stabilność;

57. wyraża ogromne nadzieje, że grudniowy szczyt Rady Europejskiej nie będzie jednorazową okazją do przeglądu kwestii związanych z bezpieczeństwem i obroną, lecz zapoczątkuje on stały proces regularnych przeglądów w tej dziedzinie na szczeblu Rady Europejskiej; wspiera ustanowienie – w ramach działań następczych w związku z posiedzeniem Rady Europejskiej – planu działania obejmującego specjalne punkty odniesienia, ramy czasowe i mechanizm przedkładania sprawozdań; popiera utworzenie w perspektywie średnioterminowej Rady Ministrów Obrony, aby w ten sposób nadać kwestiom związanym z bezpieczeństwem i obroną właściwe znaczenie;

58. postanawia utrzymać i zacieśnić powiązania z parlamentami państw członkowskich dzięki regularnym posiedzeniom w celu propagowania dialogu i wymiany opinii w kwestiach dotyczących bezpieczeństwa i obrony;

59. uważa, że WPBiO stanowi główny filar procesu integracji europejskiej;

o

o o

60. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel, Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu NATO, przewodniczącemu Zgromadzenia Parlamentarnego NATO, sekretarzowi generalnemu ONZ, urzędującemu przewodniczącemu OBWE, przewodniczącemu Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE, przewodniczącemu Zgromadzenia Unii Afrykańskiej, jak również sekretarzowi generalnemu ASEAN.